

wjh mulier instituut

School, Bewegen en Sport

Beweeg- en sportmotieven van leerlingen

Ger van Mossel

Dag van het Sportonderzoek

7 oktober 2010, Sportcentrum Universum, Amsterdam

Programma

- Onderzoeksontwerp
- Beweeg- en sportmotieven
- Resultaten
- Conclusie
- Discussie

School, Bewegen en Sport

- landelijk onderzoek door het Mulier Instituut in opdracht van ZonMw
- relaties tussen schoolomgeving/schoolbeleid en beweeg- en sportgedrag van scholieren
- rapport verwacht eind 2010

School, Bewegen en Sport

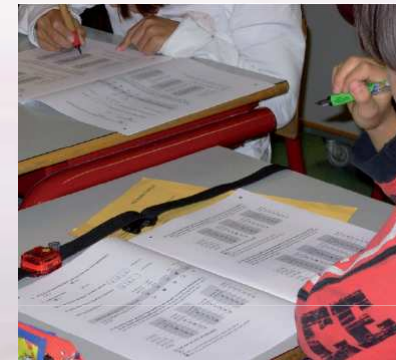

Onderzoekspopulatie

	totaal	PO	VO
	<i>aantal</i>	<i>aantal</i>	<i>aantal</i>
Algemeen beweegonderzoek			
School	174	119	55
Leerling	6.706	4.506	2.200
Beweegintensiteitsonderzoek			
School	13	7	6
Leerling	437	189	248
Totaal			
School	187	126	61
Leerling	7.143	4.695	2.448

Methoden

- schoolvragenlijst (n=1 87)
- leerlingvragenlijst (n=7.143)
- ActiGraph-versnellingsmeter (n=437)

Beweeg- en sportgedrag

Op welke dagen ging jij vorige week op de fiets naar school? En hoeveel minuten ben je op die dagen onderweg geweest? Tel de heen- en terugreis bij elkaar op. Als je tussen de middag naar huis bent geweest, moet je dit ook meetellen. Fietsen naar een bus-, trein- of tramhalte om naar school te gaan telt ook mee.

	<u>niet</u> gedaan	minder dan 10 minuten	11 tot 20 minuten	21 tot 30 minuten	31 tot 60 minuten	langer dan één uur
Maandag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dinsdag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Woensdag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Donderdag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
vrijdag	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Was dit voor jou een normale week?

- ja
- nee, in een normale week fiets ik vaker naar school
- nee, in een normale week fiets ik minder vaak naar school

Beweeg- en sportmotieven

Motives for Physical Activities Measure – Revised

(MPAM-R) van Ryan et al. (1997) vertaald in negentien stellingen:

Ik beweeg en sport omdat...

	helemaal <u>niet</u> mee eens	<u>niet</u> mee eens	neutraal	mee eens	helemaal mee eens
1. ik mij fit wil voelen	☐	☐	☐	☐	☐
2. ik het plezierig vind	☐	☐	☐	☐	☐
3. ik op gewicht wil blijven of wil afvallen	☐	☐	☐	☐	☐
4. ik samen met vrienden wil zijn	☐	☐	☐	☐	☐
5. ik ervan houd om anderen te laten zien wat ik kan	☐	☐	☐	☐	☐

Vijf samengestelde schalen:

- speelplezier
- lichamelijk effect
- aanzien
- spanning en avontuur
- sociaal contact

Resultaten

Verband tussen beweeg- en sportmotieven en ...

Tabel 1 achtergrondkenmerken

Tabel 2 deelname aan beweegactiviteiten onder schooltijd

Tabel 3 deelname aan beweegactiviteiten in vrije tijd

Figuur 2 activiteitsniveau

Tabel 4 waardering gymlessen

Tabel 1 Beweeg- en sportmotieven naar achtergrondkenmerken

	Speelplezier %	Lichamelijk effect %	Aanzien %	Spanning en avontuur %	Sociaal contact %
Totaal	69	53	26	51	60
Onderwijs type					
PO	72	51	25	55	60
VO	67	55	27	46	60
Onderwijsniveau					
praktijkonderwijs/ vmbo-B-K-G	61	57	28	49	58
vmbo-T/havo	70	53	27	46	60
vwo	69	55	24	43	60
Geslacht					
jongen	72	49	33	53	60
meisje	66	56	19	49	59
Afkomst					
autochtoon	70	51	25	51	61
westers allochtoon	67	53	27	50	58
niet-westers allochtoon	67	59	30	51	53
Sportdeelname vader					
nooit	63	51	23	49	56
tot één keer per maand	70	51	28	52	61
één keer per week	72	52	24	50	62
meer dan één keer per week	75	55	27	53	62

Tabel 2 Deelname aan beweegactiviteiten onder schooltijd naar beweeg- en sportmotieven (in schalen)

	Lichamelijke opvoeding ^a		Pauzeactiviteit ^b		Schoolsport ^c		
	Totaal	nee	ja	nee	ja	nee	ja
	n=7.087	n=285	n=6.802	n=686	n=3.915	n=4.127	n=1.212
	%	%	%	%	%	%	%
Totaal	100	100	100	100	100	100	100
Speelplezier							
minder	4	10	4	9	2	5	4
gemiddeld	21	27	21	30	17	23	17
meer	75	63	75	61	81	72	79
Lichamelijk effect							
minder	16	20	16	18	18	17	14
gemiddeld	33	26	34	35	35	32	31
meer	50	54	50	47	48	50	54
Aanzien							
minder	45	54	44	54	45	47	37
gemiddeld	34	27	35	28	36	34	36
meer	21	19	21	18	20	19	27
Spanning en avontuur							
minder	15	18	15	20	11	16	14
gemiddeld	33	33	33	32	31	34	31
meer	51	49	51	48	58	50	55
Sociaal contact							
minder	16	23	15	24	14	16	15
gemiddeld	17	16	17	18	16	17	17
meer	67	61	68	59	69	67	68

Tabel 2 Deelname aan beweegactiviteiten onder schooltijd naar beweeg- en sportmotieven (in schalen)

	Totaal	Lichamelijke opvoeding ^a		Pauzeactiviteit ^b		Schoolsport ^c	
		nee	ja	nee	ja	nee	ja
	n=7.087	n=285	n=6.802	n=686	n=3.915	n=4.127	n=1.212
	%	%	%	%	%	%	%
Totaal	100	100	100	100	100	100	100
Speelplezier							
meer	75	63	75	61	81	72	79
Lichamelijk effect							
meer	50	54	50	47	48	50	54
Aanzien							
meer	21	19	21	18	20	19	27
Spanning en avontuur							
meer	51	49	51	48	58	50	55
Sociaal contact							
meer	67	61	68	59	69	67	68

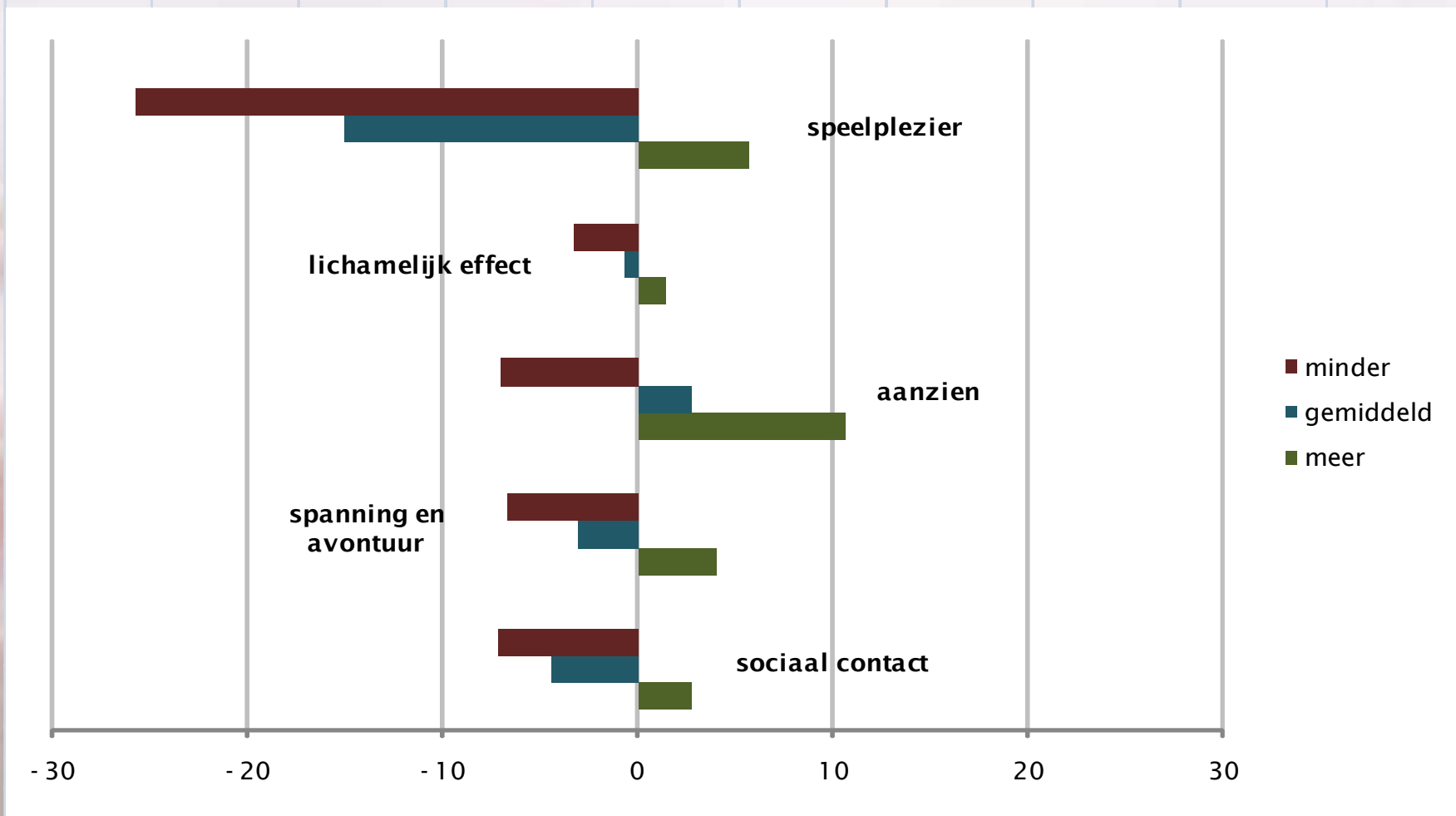
Tabel 3 Deelname aan beweegactiviteiten in vrije tijd naar beweeg- en sportmotieven (in schalen)

	Totaal n=7.087 %	Clubsport		Buiten bewegen/ sporten voor jezelf		Zwemmen		Fietsen in vrije tijd		Active gamen	
		nee n=2.103 %	ja n=4.984 %	nee n=1.144 %	ja n=5.943 %	nee n=5.545 %	ja n=1.542 %	nee n=1.206 %	ja n=5.881 %	nee n=3.802 %	ja n=3.285 %
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Speelplezier											
minder	4	10	2	11	3	5	3	6	4	5	3
gemiddeld	21	35	15	30	19	22	16	28	20	22	20
meer	75	55	83	59	78	73	81	66	76	72	78
Lichamelijk effect											
minder	16	18	15	19	16	16	15	21	15	18	15
gemiddeld	33	32	34	30	34	34	31	31	34	33	33
meer	50	50	51	51	50	50	53	48	51	49	52
Aanzien											
minder	45	56	40	51	43	46	42	46	45	46	43
gemiddeld	34	29	37	31	35	34	35	31	35	35	34
meer	21	14	24	17	22	20	22	23	20	19	23
Spanning en avontuur											
minder	15	18	14	22	14	16	14	20	15	16	15
gemiddeld	33	33	34	39	32	35	29	35	33	35	32
meer	51	49	52	39	54	50	57	46	52	49	54
Sociaal contact											
minder	16	20	14	21	14	16	16	19	15	17	14
gemiddeld	17	20	15	18	17	17	15	16	17	18	16
meer	67	60	71	61	69	67	69	64	68	65	70

Tabel 3 Deelname aan beweegactiviteiten in vrije tijd naar beweeg- en sportmotieven (in schalen)

	Totaal n=7.087 %	Clubsport		Buiten bewegen/ sporten voor jezelf		Zwemmen		Fietsen in vrije tijd		Active gamen	
		nee n=2.103 %	ja n=4.984 %	nee n=1.144 %	ja n=5.943 %	nee n=5.545 %	ja n=1.542 %	nee n=1.206 %	ja n=5.881 %	nee n=3.802 %	ja n=3.285 %
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Speelplezier											
meer	75	55	83	59	78	73	81	66	76	72	78
Lichamelijk effect											
meer	50	50	51	51	50	50	53	48	51	49	52
Aanzien											
meer	21	14	24	17	22	20	22	23	20	19	23
Spanning en avontuur											
meer	51	49	52	39	54	50	57	46	52	49	54
Sociaal contact											
meer	67	60	71	61	69	67	69	64	68	65	70

Figuur 2 Afwijking activiteitsniveau van het gemiddelde naar beweeg- en sportmotieven (%)

Tabel 4 Beweeg- en sportmotieven naar waardering gymlessen

	Waardering gymlessen			
	totaal n=7.087 %	minder n=240 %	gemiddeld n=972 %	meer n=5.797 %
Totaal	100	100	100	100
Speelplezier				
minder	4	27	11	2
gemiddeld	21	35	38	17
meer	75	38	51	81
Lichamelijk effect				
minder	16	27	17	15
gemiddeld	33	26	40	33
meer	50	47	43	52
Aanzien				
minder	45	59	51	43
gemiddeld	34	26	32	35
meer	21	15	17	22
Spanning en avontuur				
minder	15	36	22	13
gemiddeld	33	32	41	32
meer	51	32	36	55
Sociaal contact				
minder	16	34	19	14
gemiddeld	17	18	23	16
meer	67	48	58	70

Tabel 4 Beweeg- en sportmotieven naar waardering gymlessen

		Waardering gymlessen		
		totaal	minder	gemiddeld
	n=7.087	n=240	n=972	n=5.797
	%	%	%	%
Totaal	100	100	100	100
Speelplezier				
meer	75	38	51	81
Lichamelijk effect				
meer	50	47	43	52
Aanzien				
meer	21	15	17	22
Spanning en avontuur				
meer	51	32	36	55
Sociaal contact				
meer	67	48	58	70

Conclusies

- ‘Speelplezier’ heeft het grootste verband met deelname aan bewegen en sport
- Belang van leerlingen aan ‘lichamelijk effect’ maakt geen verschil in deelname
- Verschuiving van intrinsieke motieven ‘speelplezier’ en ‘avontuur/spanning’ naar extrinsieke motieven ‘aanzien’ en ‘lichamelijk effect’, door:
leeftijd □, geslacht meisje, lager onderwijsniveau, niet-westers allochtone afkomst, niet-sportende ouders

Discussie

- ‘Speelplezier’ is het belangrijkste beweeg- en sportmotief om leerlingen te stimuleren tot bewegen en sport
- Bij bewegingsonderwijs, schoolsport, vrije tijdssport en clubsport gaat het er om dat leerlingen leren ...
  - ingaan op allerlei verschillende bewegingsuitdagingen
  - onderkennen van de ‘gein’ van bewegingsactiviteiten
  - oproepen van een ‘speelse houding’

wjh mulier instituut

www.mulierinstituut.nl/school

g.vanmossel@slo.nl